

Bölüm 11

KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI İÇİNDE PLANLAMA ARACI OLARAK BÜTÇELER¹

Mediha Mine ÇELİKKOL²

GİRİŞ

Gelişen bilişim teknolojileri, önceleri sadece veri işleme ve basit raporları düzenleme işlevini üstlenen ve tek bir fonksiyona yönelik yazılımların, karar destek sistemi içerisinde işletmenin tüm fonksiyonları arasında koordinasyonu sağlayan bütünleşik sistemlerin bir parçasına dönüşmesine neden olmuştur. Bu yazılımlar, yönetsel planlama, karar alma ve kontrol üzerinde yoğunlaşan uygulamalardır. İşletme yönetimi tarafından hedeflerin gerçekleştirilmesine ilişkin kararların alınabilmesi için farklı fonksiyonlarla ilgili verileri uygun yöntemlerle birleştirmektedirler. Bu sayede işletmenin geleceğini tahmin etmede kullanılan planların geliştirilmesine yardımcı olurlarken; bu planlar kapsamında yürütülen çalışmalardan bir tanesi de bütçelerdir.

BİLİŞİM SİSTEMLERİ İÇERİSİNDE KURUMSAL KAYNAK PLANLAMASI (ERP)

Günümüzde işletmelerin veri toplama, işleme ve veriden bilgi yaratma, yaratılan bilgiyi transfer etme kapasite, çabukluk ve esneklikleri karar verme süreçlerini etkileyerek, rekabet edebilirliklerini arttırmaktadır. Bilişim sistemleri arasında yer alan Kurumsal Kaynak Planlaması (yaygın olarak kullanılan kısaltmasıyla ERP) uygulamaları, bu süreçte büyük kolaylıklar sunmaktadır.

Kurumsal Kaynak Planlamasının Tanımı

ERP, bir şirketin özellikle üretim, lojistik, satış, muhasebe, finans ve insan kaynakları işlevlerini entegre eden ve güncel veri akışı sağlayan kurumsal bir sistemdir (Erkan, 2009). Bu sistem, ortak bir veri tabanı kullanarak tek bir ara yüzde

¹ Bu çalışma, 2000 yılında Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde kabul edilen "Bilgi Yönetim Sürecinde Kurumsal Kaynak Planlamasının Finansal Boyutları ve Cam Sektöründe Uygulanması" başlıklı Doktora tezinden türetilmiştir. Tez danışmanı rahmetli Prof. Dr. Doğan BAYAR'dır.

² Dr. Öğr. Üyesi, Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Sosyal Bilimler MYO, Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, mine.celikkol@dpu.edu.tr

ve olayların entegrasyonunun sağlanabilmesi, işletmelere kısa ve uzun dönemli finansal planlama açısından büyük avantaj sağlamaktadır. Kısa dönemli nakit hareketi oluşturan bu işlemlerin, eşanlı ve tamamen birbirleri ile entegre olarak kaydedilebilmesi, finansal planlama aracı olan bütçelerin sağlıklı bir şekilde hazırlanabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

İşletmede ERP' nin uygulanmasıyla varlık unsurlarının verimliliği ve yeterliliği her an itibariyle değerlendirilebildiği için, bu unsurlardan hangisine ne oranda yatırım yapılması gerektiği tam olarak tespit edilebilecektir. Bununla birlikte kısa ve uzun vadeli finansal planlamanın sağladığı avantaj ile mevcut ve gelecekte oluşması beklenen fazla fonların en uygun alanlarda kullanılması sağlanabilecektir. Bununla birlikte, işletme nakit ihtiyacı duyuyorsa ya da gelecekte nakde ihtiyacı olacağını tahmin ediyorsa, gerekli fonları en uygun şekilde hangi kaynaklardan sağlayabileceğini de ERP uygulaması ile yapılan planlama çerçevesinde zamanında belirleyebilecektir. ERP uygulamalarında, her bir yönetim kademesinin ihtiyacına uygun olarak düzenlenecek raporlar ile işletme faaliyetlerine ilişkin süreç ve sonuç denetiminin sağlıklı olarak yapılması sağlanacak, dolayısıyla gerekli düzeltmelere ait geribildirimler zamanında yapılabilecek, düzeltici önlemler alınabilecektir.

KAYNAKLAR

- Akdemir, A. (1999). *İşletme bilimine giriş I*. Eskişehir: Birlik Ofset.
- Akşit, B. (1996). *Maliyet muhasebesi teori ve problemleri*. İstanbul: Der Yayınları.
- Arat, M. (1998). 2000 Stratejileri. *Power Dergisi, şubat*, 105.
- Bingi, P., Sharma M. K., Godla J. K. (1999). Critical issues affecting an erp implementation. *Journal Information Systems Management*, 16 (3), 7-14.
- Bülbül, D. (1999). ERP yazılımlarının rekabete etkisi. *PCWEEK Türkiye*, 2 (12), 34.
- Çelikkol, M. M. (2000). *Bilgi yönetim sürecinde kurumsal kaynak planlamasının finansal boyutları ve cam sektöründe uygulanması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Danışman: Prof. Dr. Doğan BAYAR, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Davenport, T.H. (1998). Putting the enterprise into the enterprise system. *Harvard Business Review*, 76 (4), 121-131.
- Erkan, E. T. (2009). BPR effect on erp implementation: a comparative case study. *World Academy of Science Engineering and Technology*, 3 (6), 1196-1199.
- Haftacı V. (2005). *İşletme bütçeleri*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Macvitte, L. (2001). Buckle up: implementing an erp takes time and patience. *Network Computing*, 12 (6), 97-100.
- Marşap, A. (1995). *Yönetim kontrol sistemleri*. Ankara: KHO.
- Moyer, R.C., McGuigan J.R., Kretlow W.J. (1987). *Contemporary financial management*. St Pau: South-Western College Pub.
- Öztürk, M. (1997). İstemci/sunucu teknolojisine geçiş nedenleri ve hedefler. *BT Haber*, 134, 33.

Finans Araştırmaları I

- Sevgener A. S., Hacirüstemoğlu R. (1993). *Yönetim muhasebesi*. İstanbul: M.Ü. Nihat Sayar Eğitim Vakfı Yayınları.
- Tan W., Ma Z. (2018). The establishment of modern enterprise budget based on erp control system: the evidence from dongfeng yueda kia. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 286, 514-516.
- Tanyaş, M. (1997). Rekabette üstünlük sağlamanın anahtarlarından biri: erp. *Baan Planet*, 1 (2), 15-17.
- Tokaç, A. (2006). *Uygulamacı gözüyle yöneticiler için muhasebe ve finans*. İstanbul: Tunca Kitabevi.